

Restaurering af et standur



13. januar 2006

Kassen før istandsættelsen...

Da jeg modtog uret til restaurering, var det i en sørgelig forfatning... Urkassen bar tydeligt præg af at borebiller havde spist af træet, og mange samlinger gabte meget.



Bagkassen var revnet ...



... og samlinger faldt fra hinanden!

Toppen af uret faldt fra hinanden...



Her ses "Acanthus" blomsten der var typisk for ure i Empire- stil.
Blomsten er malet alt for meget med en dårlig guldmaling.

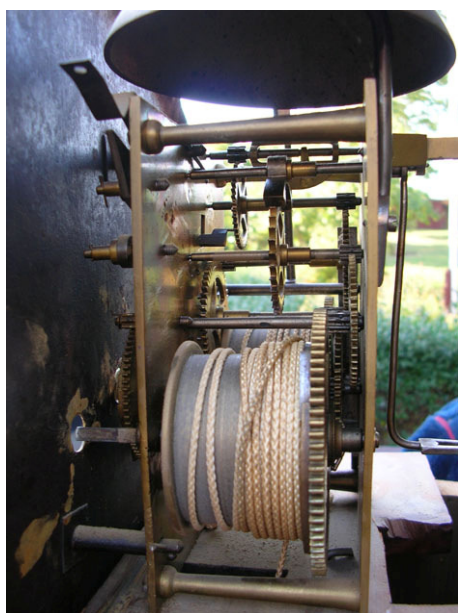


... men malingen på uret var IKKE original. Den originale maling var væk.

Originalfarven har dog sikkert været hvid.



Skiven var ligeledes i dårlig forfatning...
malingen faldt af ved berøring.



Værket var ikke istandsat i mange år. Jeg bemærkede at der er graveret:
”Hans Peter Dam, produktion Nr. 555”
Dette står også på pendulet hvilket er ret usædvanligt, og absolut et tegn på kvalitet!

Istandsættelse af kassen:

Bagkassen var revnet og skulle limes... derfor afmonterer jeg alle løse dele.



Listerne falder af ... næsten af sig selv.
De sad ikke fast...



... og borebiller havde ødelagt dyvler så alle dele måtte mærkes op for korrekt montage senere.



ØV- borebiller og ødelagt træ!



Kassen er nu adskilt og limningen kan begynde.





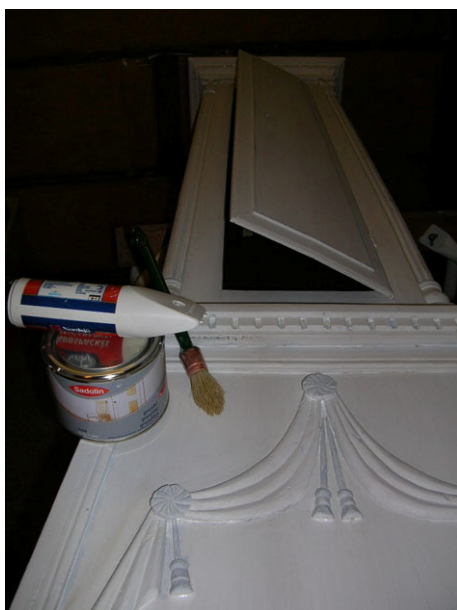
Der spændes og limes!



Kreative sammenspændinger må opfindes for at holde små dele rigtig på plads.



Da kassen var limet sammen skulle alle revner og huller spartles... det var et stort arbejde, da der var mange beskadigede lister og ormehuller.



Efter spartling fik uret 2 gange hvid grundmaling og en gang dækmaling: DYRUP – Antikhvid.



Her ses malingens navn og nummer.

Hovedet limes og spartles. Min far, Urmager Knud Petersen - Svendborg, hjælper med malingen...



Det er også min far der har istandsat skiven.

Det kræver stor kendskab til farver, at blande en maling der ligner den gamle gulnede maling på skiven.

Resultatet blev godt!

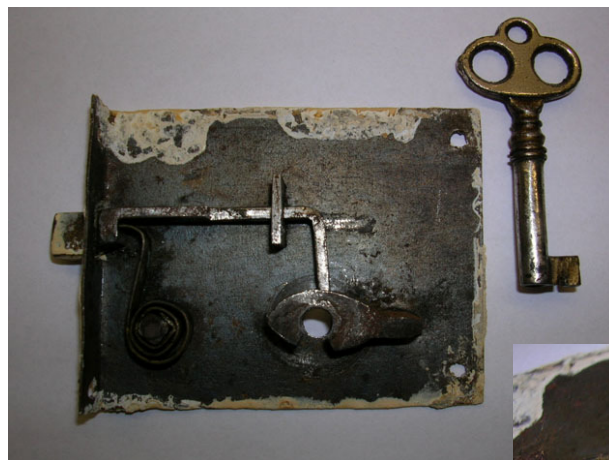
Skivens gamle maling sidder ikke fast, så hele skiven lakeres 2 gange med en vandbaseret klarlag.



Og "hatten" skal restaureres...



Den originale nøgle er en gang blevet væk, og den nuværende nøgle passer ikke helt...



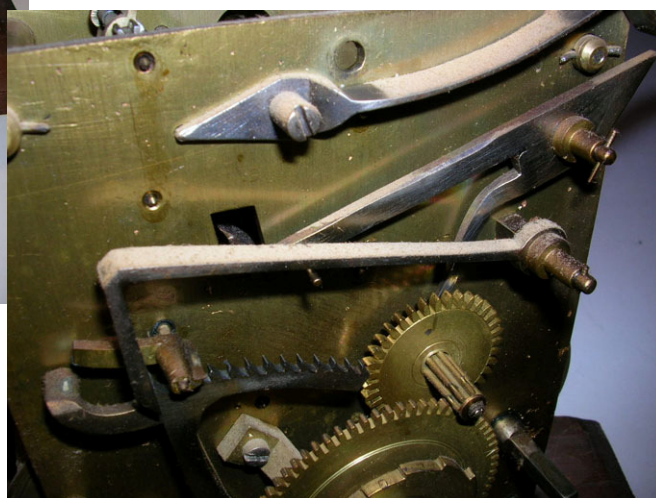
En styretap mangler i huldet...



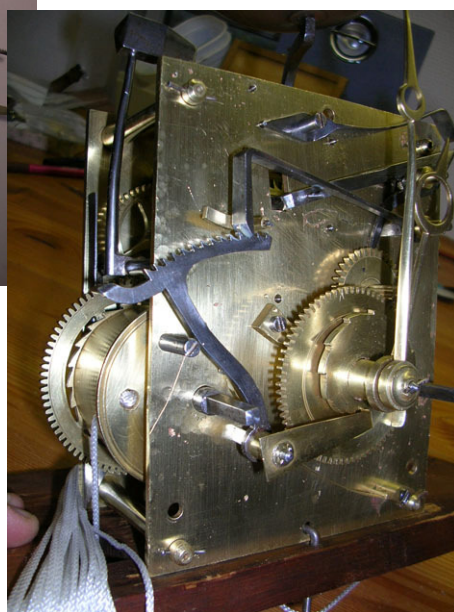
Se, jeg monterer en messing styre-tap.
Dermed virker denne nøgle rigtig godt!



Istandsættelse af urværket sker ved at adskille alle dele, efterses for slidtage, renses, samles og justeres, så alt virker perfekt igen.



Uret var meget beskidt og olien var meget gammel. 2 stk lejer måtte skiftes.



Alle messingdele pudses med ståluld for at olien skal blive på de rene værkplader.

Rust fjernes fra stålaksler med smergelbånd.

... og resultatet er smukt... det er et godt ur!



Her er det færdige ur fotograferet i min stue.

Det tog 65 timer at restaurere uret.

Jeg vurderer at et ur i så fin stand kan sælges for mellem 12.000kr og 15.000kr (i 2006).

Lidt historie om urets oprindelse:

Hans Peter Dam, (USA), Rønne. Født i Aaker 19. juni 1836, søn af Christian Dam, 44. sl.gd., og Karen Kirstine Jespersen. Død i Rønne 22. april 1911. Han var broder til Mathias Jespersen Dam. Gift i Rønne 12. juli 1865 med Andrea Petrine Jensen, f. o. 1825, død 7. juni 1908, datter af møller Peder Jensen og Engeline Grønlund. Ingen børn. Ved folketællingen i 1855 var han i lære hos Jens Peter Lou, og han er i skattetaxten i 1856 som svend hos Jens Christian Jensen. 2. maj 1859 fik han pas til Amerika (RPPR). Han vendte hjem kort før giftermålet og købte ved skøde af 21. september 1865 gl. no. 18 af svigermoderen, medens han ved giftermålet blev ejer af gl. no. 17b. Husene blev slået sammen til nuværende matr. no. 272 i Skarpegade. Han synes at være den af de bornholmske urmagere, der længst holdt ud med at lave ure, han nævnes i 1894 som urmagerinteressent-skabets eneste aktive medlem, se s. 69. Som gammel medvirkede han ved indretningen af urmagerværkstedet på Bornholms Museum, der i en årrække har været nedpakket, men som inden længe vil blive genopstillet. Han tog mærkværdigvis først borgerbrev som urmager 17. maj 1897 – måske har han haft et tidligere, som man forsømte at indføre i protokollen, og som var gået tabt for ham. Ved skiftet efter hustruen 29. juli 1908 arvede han ifølge testamente boet, der havde et overskud på 5500 kr.

Jørgen Frederik Johansen Hartvig, Rønne. Født i Rønne 18. marts 1838, tvillingesøn af stenhugger Hans Frederik Johansen, kaldet

Jeres fine ur er en ”rigtig”
Hans Peter Dam...

Det er ur nr. 555 og uret er
sikkert lavet i hans
”velmagtsdage”.

Uret er udført i typisk
”empire2 – stil.

Det kendes på Acanthus-
kaktusblomsterne og de
græske søjler i siden af
livet.

Uret har Acanthus blomster
På hatten, på glaslåge, og
på livet. På foden er der
”alkove”- klunker.

Uret er en ”frøken klokke”, hvilket ses på det runde hoved og det slanke liv.

”Han klokker” har firkantet hoved, og ”Kone ure” har rundt hoved med bredt liv.



I bøger er Frøken-
klokker som jeres
beskrevet...

Jeg har holdt mig tæt på
original farve og
guldbelægninger

Her ses jeres ur og et ur
fra bogen
”Bornholmske ure”.



Her ses 3 andre andre ure fra bogen "Bornholmske ure"... Jeres ur er efter min mening så absolut den kønneste!





Glad hilsen, og tillykke med jeres ur!

Ur restaurator Michael Petersen